

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 2617

Warszawa, 6 czerwca 2018 r.

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

**- w sprawie uwolnienia obywateli Ukrainy
więzionych w Rosji z motywów
politycznych.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Marcina Świącickiego.

(-) Paweł Bańkowski; (-) Małgorzata Chmiel; (-) Ewa Drozd; (-) Jan Grabiec; (-) Rafał Grupiński; (-) Jolanta Hibner; (-) Marek Hok; (-) Małgorzata Kidawa-Błońska; (-) Wojciech Król; (-) Marek Krzakała; (-) Stanisław Lamczyk; (-) Antoni Mężydło; (-) Rajmund Miller; (-) Aldona Młyńczak; (-) Sławomir Nitras; (-) Norbert Obrycki; (-) Zbigniew Pawłowicz; (-) Małgorzata Pępek; (-) Sławomir Jan Piechota; (-) Jacek Protas; (-) Marek Rząsa; (-) Grzegorz Schetyna; (-) Michał Szczerba; (-) Iwona Śledzińska-Katarasińska; (-) Marcin Świącicki; (-) Rafał Trzaskowski; (-) Robert Tyszkiewicz; (-) Monika Wielichowska; (-) Marek Wójcik.

Uchwała
Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
w sprawie uwolnienia obywateli Ukrainy więzionych w Rosji z motywów
politycznych

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zwraca się do władz Federacji Rosyjskiej z apelem o zwolnienie wszystkich obywateli Ukrainy przetrzymywanych z motywów politycznych w rosyjskich aresztach i więzieniach.

Domagamy się zwolnienia pochodzącego z Krymu reżysera Ołeha Sencowa, skazanego w sierpniu 2015 roku na 20 lat kolonii karnej z paragrafu o terroryzmie. 14 maja br. ogłosił on bezterminową głodówkę z żądaniem uwolnienia 64 ukraińskich więźniów politycznych. Wolności dla samego siebie Sencow nie żąda – gotów jest umrzeć. Jego stan zdrowia budzi najwyższe zaniepokojenie. W solidarności z nim głodówkę rozpoczął szereg innych osób, w tym skazany w tym samym procesie na 10 lat kolonii karnej aktywista krymskiego Euromajdanu Ołeksandr Kołczenko.

4 czerwca 2018 r. sąd w Moskwie na 12 lat kolonii karnej o zaostrowym rygorze skazał dziennikarza Romana Suszczenkę – paryskiego korespondenta ukraińskiej agencji informacyjnej, zatrzymanego we wrześniu 2016 r. przez Federalną Służbę Bezpieczeństwa zaraz po przylocie do Moskwy pod zarzutem szpiegostwa. O jego uwolnienie apelowali dziennikarze i parlamentarzyści z wielu krajów, w tym z Polski.

Uwolnienia prześladowanych ze względów politycznych oczekują miliony przedstawicieli demokratycznego świata.

Uzasadnienie

Agresja Rosji przeciwko Ukrainie rozpoczęta w 2014 roku pociągnęła za sobą falę represji wobec obywateli Ukrainy na zaanektowanym Krymie i przebywającym w Rosji. Część to osoby, które przyjechały do Rosji w celach prywatnych i zostały tam zatrzymane. Były też przypadki porwań obywateli Ukrainy na terenie Białorusi lub Ukrainy i nielegalnego wywiezienia ich do Rosji. Ponad połowa prześladowanych to mieszkańcy zaanektowanego Krymu, którym narzucano rosyjskie obywatelstwo i wszczęto wobec nich sprawy karne na podstawie Kodeksu Karnego Federacji Rosyjskiej. Kilka z tych osób, w tym Ołeh Sencow, zeznało w trakcie rozpraw sądowych lub powiedziało swoim adwokatom, że byli oni torturowani przez funkcjonariuszy Federalnej Służby Bezpieczeństwa, służby więziennej lub innych rosyjskich organów państwowych.

Celem tych represji było zastraszenie ludności Krymu, zdyskredytowanie demokratycznych przemian na Ukrainie w oczach Rosjan oraz uzyskanie grupy zakładników, przy pomocy których Kreml może wywierać polityczną presję na władze Ukrainy.

Ukraińskie, rosyjskie i międzynarodowe organizacje obrony praw człowieka, jak np. Centrum Obrony Praw Człowieka „Memoriał”, OVD.Info, Euromaidan SOS czy Amnesty International, posiadają informacje o co najmniej 71 obywatelach Ukrainy, których prześladowanie uznają za motywowane politycznie.

Według danych Centrum Obrony Praw Człowieka „Memoriał” są to prześladowane w ramach następujących spraw karnych:

1. „Sprawa 26 lutego” – sprawa przeciwko Tatarom krymskim oskarżonym o udział w starciach między zwolennikami pozostania Krymu w granicach Ukrainy a zwolennikami jego przyłączenia do Rosji, które miały miejsce 26 lutego 2016 r. w Symferopolu. Dwaj figuranci tej sprawy, Mustafa Degermendzi i Ali Asanow, znajdują się nadal na okupowanym Krymie, objęci aresztem domowym.

2. Sprawa „terrorystów krymskich” – sprawa krymskich uczestników ruchu Euromajdan oskarżonych o organizowanie na Krymie antyrosyjskiej organizacji terrorystycznej. W ramach tej sprawy 4 osoby zostały skazane na kary od 7 do 20 lat pozbawienia wolności, 3 z nich – Ołeh Sencow, Ołeksandr Kołczenko i Ołeksij Czurnij – ciągle przebywają w koloniach karnych w Rosji. Jedna osoba została objęta wymianą więźniów.
3. Sprawa „ukraińskich bojowników w Czeczenii” – dotyczy ona udziału aktywistów nacjonalistycznej partii Ukraińskie Zgromadzenie Narodowe-Ukraińska Samoobrona Ludowa (UNA-UNSO) w działaniach bojowych po stronie separatystów czeczeńskich w czasie I wojny czeczeńskiej. W ramach tej sprawy na kary odpowiednio 20 i 22 lat kolonii karnej o zaostrzonym rygorze skazani zostali Stanisław Kłyč i Mykoła Karpiuk, przy czym według obrońców praw człowieka brak jest dowodów na to, że byli oni kiedykolwiek w Czeczenii.
4. Sprawy uczestników Euromajdanu w Kijowie oskarżonych o użycie przemocy lub próbę zabójstwa bojowników Berkutu – ich figurantami są Ołeksandr Kostenko i Andrij Kołomic, skazani przez rosyjskie sądy odpowiednio na 3,5 pół roku i 10 lat kolonii karnej o zaostrzonym rygorze.
5. Sprawy „sewastopolskich dywersantów” – oddzielne sprawy karne przeciwko ośmiu osobom oskarżanym o działania dywersyjne na zaanektowanym Krymie (Andrij Zahtej, Jewhen Panow, Wołodymyr Prysycz, Dmytro Sztyblikow, Wołodymyr Dudka, Ołeksij Bessarabow, Ołeksij Stognij, Hleb Szablj).
6. Sprawy Ołeksija Syzonowycza i Pawła Hryba oskarżonych o przygotowywanie zamachów terrorystycznych – Syzonowycz został skazany na 12 lat kolonii karnej o zaostrzonym rygorze i 250 tysięcy rubli grzywny, Hryb przebywa w areszcie.
7. Sprawy Romana Suszczenki i Walentina Wyhiwskiego skazanych odpowiednio na 11 i 12 lat kolonii karnej na podstawie zarzutu o szpiegostwo.

8. Sprawy oskarżonych o zdradę stanu Wiktora Szura, Dmitrija Dołgopołowa i Anny Suchonosowej – Szur został skazany na 12 lat kolonii karnej o zaostrzonym rygorze, pozostała dwójka znajduje się w areszcie.
9. Sprawa Mykoły Sziptura oskarżonego o strzelanie do przedstawiciela tzw. „krymskiej samoobrony” przed tak zwanym referendum na Krymie i skazanego za to na 9 lat kolonii karnej o zaostrzonym rygorze.
10. Sprawa Serhija Lytwynowa skazanego na 8,5 lat kolonii karnej o zaostrzonym rygorze za rzekomy napad rabunkowy w opanowanej przez prorosyjskich separatystów części obwodu ługańskiego Ukrainy.
11. Sprawa Wołodymyra Bałucha, mieszkańca Symferopola na Krymie, skazanego na 3,5 roku więzienia za rzekome przechowywanie broni.
12. Sprawa Ołeksandra Steszenki, mieszkańca Krymu oskarżonego o udział w organizacji ekstremistycznej, która miała dokonać podpalenia domu muftiego Krymu. Steszenko przebywa obecnie w areszcie.
13. Sprawy mieszkańców Krymu Asana Czapucha, Rusłana Trubacza, Bekira Deremendzi i Kazima Ametowa. Wszyscy czterej przebywają obecnie w areszcie oskarżeni o wymuszenie.
14. Sprawy Mykoły Dadeja, Ołeksandra Szumkowa i Romana Ternowskiego oskarżonych o udział w działaniach organizacji Prawy Sektor, która w Rosji ma status zakazanej. Dadej został skazany na półtora roku pozbawienia wolności, Szumkow i Ternowski przebywają w areszcie.
15. Sprawy mieszkańców Krymu Igora Mowenki, Emila Minasowa, Ismaila Ramazanowa, Narimana Memedeminowa i Jewhena Karakaszeza oskarżonych o „wzywanie do działalności ekstremistycznej”. Mowenko został skazany na dwa lata, a Minasow na rok i trzy miesiące pozbawienia wolności. Pozostali znajdują się w areszcie.

Oprócz tego, 31 Tatarów krymskich przetrzymywanych jest w aresztach pod zarzutem przynależności do zakazanych w Rosji organizacji islamskiej Hizb at-Tahrir (28 osób) lub Tablighi Dżamaat (3 osoby).

11 z wymienionych powyżej obywateli Ukrainy, w tym Ołeh Sencow, figuruje obecnie na liście więźniów politycznych Federacji Rosyjskiej prowadzonej przez Centrum Obrony Praw Człowieka „Memoriał”. 15 z wymienionych, w tym Romana

Suszczkę, „Memoriał” określa jako „figurantów spraw karnych, w których z dużym prawdopodobieństwem istnieją oznaki motywacji politycznej i poważnego naruszenia prawa”. Różnica w klasyfikacji wynika stąd, że z materiałami niektórych spraw karnych pracownicy „Memoriału” nie mogą się zapoznać, gdyż zostały one utajnione – dotyczy to zwłaszcza spraw osób oskarżonych o szpiegostwo.